

Sosionom Ragnhild Pedersen
Vernepleier Øystein Marrable
Vernepleier Steinar Nevland

Bolig - Avlastning - Bistand
– Et liv med kvaliteter og muligheter

1

Fra 30 min. "inne" til 30 min. "ute"

Personalopplæring og kvalitetssikring

"Eva"

- Barneautisme F 84-1
- Lett psykisk utviklingshemming F79-0
- Bipolar lidelse rapid Cycling, F 31-7(arbeidshypotese).
Atferd: Raske skifter mellom manisk og depressiv.
Depressive situasjoner ofte korrelert med selvskadning og økt sensitivitet mot miljø og da spesielt TY. Skifte mellom ukritisk verdensmester til å ensidig å fokusere på alle nederlag
- Skoleferdigheter tilsvarende 4-5 klasse. Skolens vurdering: Repertoar og ferdigheter vanskelig å videreutvikle på grunn av tvangspregede, repetitive og destruktive atferdsmonstre.

3

"Eva" (forts.)

- Vold, selvskadning og materiell ødeleggelse
- Ekstremt sensitiv for å "skumpe" borti dørkarmen eller gjenstander. For eksempel sparke tåa borti terskler, bite seg i tunga eller komme borti ting i leiligheten under daglige gjøremål. Ofte utlosende for utfordrende atferd
- Negativt selvsnakk (høyt) ofte utlosende for utfordrende atferd
- Tilbaketrekking i form av å kle av seg, sitte i mørket og ville være alene
- Gradvis økende tid i seng og sovning utover formiddagen
- TY ble "slått ut" av leiligheten

4

Å jobbe med alle nivå samtidig

- Vanskelig å få oversikt
- Koordinere og samordne innsats på alle arenaer
- Enes om innsats og sikre lik forståelse av utfordringer og innsats (er det mulig?)
- TM har krav på lik praksis og valid dokumentasjon, men det ivaretas i liten grad mellom ulike arenaer!
- Ligge i forkant og planlegge overganger (forberede/sikre at TM mestrer)
- Her og nå kontra langsiktige konsekvenser og mål!

5

Fra normal kompetanse til spesialkompetanse

- Prosjekt organisering
- Detaljerte beskrivelser (der de er mulig å finne) av TM sine tjenestebehov. Fokus på sårbarhet og risikosituasjoner
- Detaljerte beskrivelser av TY ferdigheter og individuell skikkethet
- Beskrive og dokumentere (baseline)
- Reliable og valide registreringer
- Registrere medikamenteffekter (fokus på effekt og uønskede bivirkninger)
- Opplæring: M.M, autisme, psykiske lidelser, HAVA og FAS
- Samarbeid med spesialisthelsetjeneste, skole / dagsenter og pårørende

6

Det koster mye å starte svakt!

- Snøball effekt
  - Mangel på mestrings etablerer hemmende motivasjonelle operasjoner på ønsket TY atferd
  - Starte i det små og bygge sakte opp.
- ↓
- TY blir utålmodige og ønsker seg raskere fremgang, men trenger tid (alle ledd i kjeden skal være like sterke!)
  - For raske endringer gir utfordringer i forhold til å dokumentere effekt av innsats (kvalifisering og opplæring)

7

Sentrale stikkord

- Tett samarbeid med alle involverte (skriftlige referater løser ikke alt)
- Hvor går grensen for antallet tjenesteytere?
- Personlige ferdigheter vektlegges og følges opp – ikke alle passer til arbeidet
- Individuelle løsninger på faglige problemstillinger. Det viste seg for eksempel at vi godt kunne være tettere på Eva, det avgjørende var måten det ble gjennomført på.
- Dataene endret seg på dagsform og humor og antall a-meldinger gikk opp, men ikke voldelig atferd (dvs. skader på TY og TM!)
- Endret kompetanse = endringer i data

8

Hvordan utnytte massive investeringer?

- Skippertak er dårlig utnyttelse av økonomiske ressurser
- Dagens innsats er morgendagens kompetanse og muligheter. Å jobbe langsiktig i forhold til bruk av ressurser gir god økonomi og god kvalitet!?
- Individuell oppfølging og anerkjennelse av TY (a: tilbakemelding, og b: benytte kompetanse) 5:1
- Bruke sentrale TY som ressurser på tvers av tjenestesteder
- Ta vare på og videreutvikle kompetanse gjennom nettverksetablering.
- Bruke utviklet kompetanse i løpende veiledning og intern/ekstern kursvirksomhet

9

Del 2 Organisering og opplæring

Personalsammensetning

- Vurdere sammensetning ut fra utfordringer, ferdigheter og individuell skikkethet
- Endring i organisering av tjenestested
- Ansatt flere miljøterapeuter
- Endrede krav til kompetanse medførte at den enkelte TY måtte gjøre en ny vurdering; "er dette noe for meg?"
- Kontinuerlig vurdering av personlig egnethet og krav til den enkelte TY sine ferdigheter

11

Fokusområder

- Sikkerhet
  - Egen mestrings av HAVA
  - Grupper avhengig av hver enkelts HAVAferdigheter
- Økt faglig nivå hos alle TY
  - Konkrete ferdigheter
  - Egenrefleksjon
  - Endre atferd
- Familiesamarbeid
  - Den enkelte TY ble utfordret faglig, etisk og juridisk

12

Praktisk organisering

- Forankring i ansvarlig bydel
- Samarbeid med spesialisthelsetjenesten
- Forankring i egen ledelse
- Oppfølging av tjenester gjennom fagkonsulent
- Arbeidsgruppe
  - Øke, samordne og intensivere innsats
  - Gruppemedlemmer

13

Arbeidsgruppe

- Gruppas mandat
- Etablering av gruppa
- Verktøy
  - fremdriftsplan
  - fast møteplan, referatskriving med definerte arbeidsoppgaver
  - tilrettelegging av arbeidstid
- Prosess
  - hvert gruppemedlem med egne definerte ansvarsområder
  - direkte veiledning/opplæring i og utenom faste møtepunkt
  - tilegnelse av grunnferdigheter

14

Nye strukturer

- Møtepunkt mellom TY
- Intern kurspakke
- Workshop og stormøter
- Kvalifisering av personalet
- Avklaring og opplæring i TY rolle og ansvar
- Veiledning og løpende oppfølging
- Kommunikasjonsstruktur

15

Del 3 Erfaringer og endringer

Spesielle ting rundt Eva

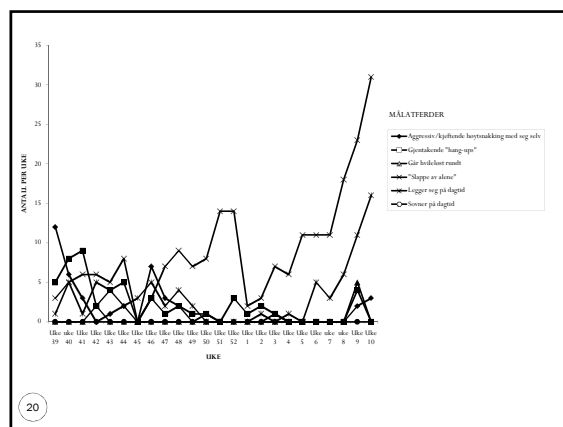
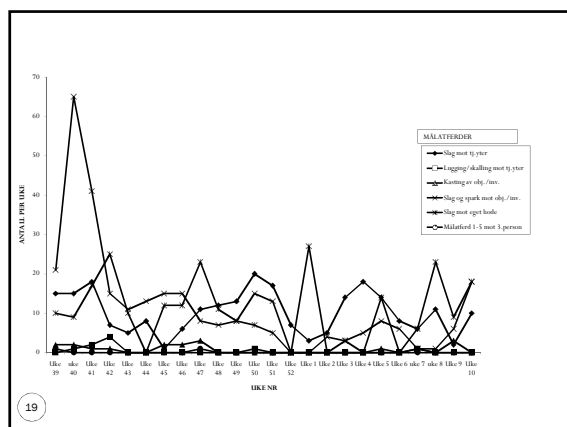
- Bipolar lidelse med rapid cycling
- Raske skifter
- Opphengt i tidligere hendelser
- Uklare årsakssammenhenger
- Dette førte med seg at Eva hadde et stort omsorgsbehov, men at det kunne være vanskelig å definere og komme til med god omsorg.

17

Registreringer

- Fra start av hadde vi mangelfulle data
- Mange parallelle atferder som var vanskelige å fange opp
- Registreringer ble endret underveis for å bedre fange opp bildet
- 375 utageringer fra januar til september

18

Registrering av utfordrende atferd

Frekvensregistrering av målatferd:

1. Utagering
2. Trusler
3. Slag mot inventar
4. Annet (se eget skjema)

	1	2	3	4
08.00-16.00				
Sum				
16.00-22.00				
Sum				
Sum totalt				

Registrering av dagsform og humør

Frekvensregistrering av målatferd:

1. Pause alene
2. Selvskadning
3. Aggressivt selvsnakk
4. Annet (se eget skjema)

	1	2	3	4
08.00-16.00				
Sum				
16.00-22.00				
Sum				
Sum totalt				

Registrert samværstid

	Februar	Mai	Juli
Samværstid	30 min	1.5 timer	7.5 timer
Utageringer	2 per uke	20 per uke	20 per uke

Fra avtalestyring til dagsplan

- I samarbeid med habiliteringstjenesten ble det prøvd ut en form for dagsplanstyring.
- Fungerte ikke tilfredsstillende, ikke styrende nok i maniske perioder, og kunne ikke opprettholde aktivitet i passive perioder.
- Vi valgte da en dagsplan hvor rekkefølgen på viktige aktiviteter var fast og hvor Eva styrte tempoet

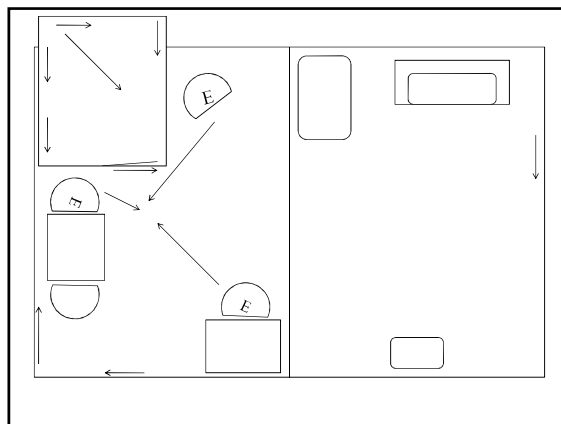
”Tomprat” og sosial struktur

- En viktig nøkkel i arbeidet med Eva var å få småpratene i leiligheten til å fungere.
- En periode hadde det vært prøvd et system med TY 1og 2 hvor bare 1'er samtalte med Eva
- Personalet trente på å småprate om temaer Eva var interessert i, uten å henvende seg direkte til Eva

Ommøblering

- Liten og uoversiktlig leilighet, møblene passet ikke til det daglige behovet
- Personalet hadde ikke noe naturlig sted å være sammen med Eva
- Ommøblerte leiligheten for å skape rom for personalet og Eva til å samhandle i mer nøytrale situasjoner

25

Sosionom Ragnhild Pedersen
Vernepleier Øystein Marrable
Vernepleier Steinar Nevland

SPØRSMÅL?

Bolig - Avlastning - Bistand
– Et liv med kvaliteter og muligheter

27